

Nieuwe GLB biedt te weinig mogelijkheden voor krachtenbundeling boeren

De NAV heeft als missie, dat boeren kostendekkende prijzen voor hun producten krijgen, dus een redelijk inkomen uit de markt kunnen verkrijgen. Het huidige landbouwbeleid van liberaliseren en globaliseren maakt dit streven vrijwel onmogelijk, daarom besteedt de NAV veel tijd en energie aan het lobbyen voor een ander landbouwbeleid.

Er is inmiddels bij de Nederlandse en Europese politiek iets meer oog voor de zwakke positie van de primaire producent in de agrarische markten. Het nieuwe GLB zou boeren meer ruimte bieden om hun positie te versterken. Producenten Organisaties (PO's) zouden in het mededingingsrecht meer mogelijkheden krijgen.

MOGELIJKHEDEN PO'S

De NAV pleit al langer voor meer mogelijkheden voor PO's in het mededingingsrecht. Een PO kan voor boeren een mooie manier van samenwerken zijn, die minder bindend en knellend is dan bijvoorbeeld een coöperatie. De NAV heeft de definitieve teksten uit Brussel grondig bestu-

deerd. Een PO mag in het nieuwe GLB voor de teelt van granen en sommige eiwitgewassen voor een aandeel van max. 15% van de nationale productie afspraken maken over bijvoorbeeld de verkoopprijs. Maar voor een wereldmarktproduct als graan heb je met 15% van de Nederlandse productie geen enkele invloed in de markt en kun je de positie van de teler niet versterken. Andere gewassen worden in het nieuwe GLB niet genoemd en daarvoor blijft de maximale omvang voor afspraken over volume en prijs dus bij de huidige 5 of 10%. Als dit dan alles is om de positie van de primaire producent te versterken, is dat uitermate teleurstellend. De NAV is van mening dat aanbodbeheersing de beste manier is om vat te krijgen op de prijzen in de markt en daarvoor moet een PO ook een aanmerkelijk deel van de markt kunnen bundelen. Ervaringen van onze collega aardappeltelers van de UPGA in de VS leren dat je dan minimaal 50% van de markt moet hebben. De huidige voorstellen in het GLB bieden dus geen enkel soelaas. De NAV heeft deze zienswijze ook ingediend bij de consultatie mededinging.

ANGST EN KANSEN

Uit de teksten valt op dat men erg bang is dat de producent teveel marktmacht gaat krijgen en dat dit tot prijsverhogingen voor de consument zal leiden. De kans dat de andere schakels in de keten een deel van hun marge afstaan ten gunste van de boeren is nihil. Een kleine prijsverhoging voor de consument lijkt dus te verwachten en kan voor boeren al het verschil tussen verliesgevend en kostendekkend zijn. En de maatschappij krijgt er voedselzekerheid voor terug. Want de beste garantie hiervoor is de producent een faire prijs betalen. Voor boeren die iets aan hun zwakke positie willen doen staat er maar één weg open en dat is het oprichten van een coöperatie. Een coöperatie wordt in het mededingingsrecht als een bedrijf gezien en biedt alle mogelijkheden voor het beheersen van het aanbod. Hoewel deze vorm van samenwerking voor moderne boeren vaak als te knellend wordt beschouwd, levert een beter renderend bedrijf een grotere financiële onafhankelijkheid op. Aan de ondernemer de keus wat het zwaarst weegt. **NAV**

Oproep Oneerlijke Handelspraktijken

Sinds inmiddels bijna twee jaar loopt er een proef met een meldpunt voor oneerlijke handelspraktijken. Hier kunnen producenten klachten indienen wanneer zij zich onjuist behandeld voelen door afnemers. Afnemers die de Gedragscode hebben ondertekend kunnen vervolgens door een stuurgroep op de vingers worden getikt wanneer de klacht gegrond wordt verklaard. Wij hebben u hierover al eerder bericht.

Eén van de punten is dat er bij het meldpunt geen klachten binnenkomen, waaruit staatssecretaris Dijksma tot nu toe afleidt dat er geen problemen zijn. De ledenpeiling die de NAV hierover in oktober 2014 held

laat duidelijk iets anders zien: een groot aantal NAV leden gaf aan wel degelijk last te hebben van oneerlijke handelspraktijken, zoals contractbreuk, overschrijding van de betalingstermijn, eenzijdig veranderen van de voorwaarden of prijzen.

Het meldpunt heeft dringend behoefte aan een 'test case' om het functioneren van het meldpunt en de stuurgroep echt te kunnen evalueren. De NAV is bereid om namens één van haar leden of een groep leden een klacht in te dienen. Daarvoor hebben we recente klachten nodig en mensen die hun gegevens beschikbaar willen stellen. De NAV zal hier zo zorgvuldig mogelijk mee omgaan, maar één van de zaken die bij het

echt indienen van een klacht zal moeten blijken, is of de anonimiteit echt gewaarborgd is in de stuurgroep.

De NAV vraagt u om contact op te nemen via aleid.dik@nav.nl wanneer u eventueel bereid zou zijn om een klacht te laten indienen. Ook voor vragen kunt u daar terecht. Wij hopen dat het mogelijk zal zijn om een klacht in te dienen, waardoor het functioneren van het meldpunt echt kan worden beoordeeld. Wanneer het meldpunt niet goed blijkt te werken, is dat een versterking van het NAV-standpunt dat er een Autoriteit Producent en Markt moet worden opgericht. **NAV**

Zoals u weet heeft het kabinet Rutte de Productschappen op een overhaaste en ondoordachte wijze opgeheven. Ondanks de toezegging dat er 'niets zou veranderen' heeft het Ministerie van Economische Zaken deze uitspraak niet waar kunnen maken. Als akkerbouwsector hebben we inmiddels ons huiswerk gemaakt door de vorming van de brede Brancheorganisatie Akkerbouw. Een onderdeel daarvan is dat we als gehele primaire sector (dus de telers) verplichtend moeten kunnen bijdragen aan als noodzakelijk aangemerkt onderzoek om ons hoge teeltniveau en marktpositie vast te kunnen houden. Hierbij is de Rijksoverheid erg terughoudend in de medewerking om tot uitvoering van heffingen te komen. Dit probleem moet opgelost worden.

Een andere kwestie komt voort uit de overgang van de teeltverordeningen vanuit het oude Productschap die nu in wetgeving

zijn opgenomen. Instandhouding van de teeltregelingen was nodig om in ons kleine land spelregels te handhaven waardoor de teelt van onze gewassen beschermd is. Voorbeelden hiervan zijn de aardappelteeltregelingen en de afdekplicht van aardappel- en uienafvalhopen. We zijn er op zich blij mee dat deze regelingen in respectievelijk de Plantenziektenwet en de Wet Zaaizaad en Pootgoed zijn opgenomen. Maar in deze wetten komen maar beperkte sancties voor. Aan de ene kant moet er wel een 'stok achter de deur staan' om een regel handhaafbaar te maken maar aan de andere kant moet een maatregel wel in verhouding staan tot de aard van de overtreding. Bij het Productschap kenden we het tuchtrecht waar in een uiterst geval achteraf een boete opgelegd kon worden. In de genoemde wetten kan er wel iemand gedwongen worden om bijvoorbeeld een afvalhoop af te dekken, maar in geval van een niet-herstelbare

overtreding kennen deze wetten niet de zogenaamde bestuurlijke boete. Zeg maar een boete die door een controlerende instantie (NVWA) opgelegd kan worden. Hier wacht dan de rechter waarbij een opgelegde boete meteen in de dossiers wordt opgenomen ('strafblad'). Dit achten wij voor deze teeltregelingen te zwaar en te verstrekkend en het kan leiden tot verlies aan draagvlak voor deze teeltregelingen. De NAV geeft vol gas, onder andere via brieven aan de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken, om het Ministerie te bewegen het instrument van de bestuurlijke boete (heel normaal in allerlei Nederlandse wetten) ook bij de genoemde wetten in te voeren. Samen met de partners in de BO Akkerbouw moeten beide genoemde kwesties gerepareerd worden; immers door de overheid zelf veroorzaakt!

Teun de Jong

Politiek nieuws over gewasbescherming

De staatssecretarissen van Economische Zaken (EZ) en van Infrastructuur & Milieu (I&M) hebben in mei brieven aan de Tweede Kamer gestuurd over gewasbescherming. Ook was er op 28 mei een debat met hen beiden.

OMWONENDEN

Het Ministerie van I&M heeft opdracht gegeven om onderzoek te doen aan blootstellingsrisico's bij omwonenden, om vast te stellen of zij aantoonbaar schade ondervinden van het wonen naast een veld waar met gewasbeschermingsmiddelen wordt gespoten. In eerste instantie wordt alleen gekeken naar omwonenden van bollenvelden, vervolgens indien daar aanleiding toe is ook naar omwonenden van fruitboomgaarden. Staatssecretaris Mansveld van I&M kan en wil geen verplichte spuitvrije zone instellen voordat de resultaten van dit onderzoek bekend zijn. Realistisch gezien zal dit pas in 2018 zijn. Mansveld dringt wel aan op vrijwillige maatregelen om de verhouding tussen boeren en omwonenden te verbeteren, zoals vrijwillig een teelt- en spuitvrije zone hanteren en ecologische gebieden aanleggen met GLB subsidie aan de grens met omwonenden.

HARMONISATIE BIJ VRIJSTELLINGEN IN NOODSITUATIES

Wat betreft de toelating van gewasbeschermingsmiddelen heeft staatssecretaris Dijks-

ma van EZ aangegeven dat zij streeft naar nog betere harmonisatie tussen de verschillende landen in de EU, om een zo gelijk mogelijk speelveld te creëren. Zij geeft aan dat zij ook bij vrijstellingen in noodsituaties beter zal kijken naar wat er is toegestaan in de ons omringende landen. Zo zal bij een noodsituatie dan niet meer voorkomen dat een middel in België en Duitsland bijvoorbeeld wel een vrijstelling krijgt en in Nederland niet.

KAMERDEBAT

In het debat in de Tweede Kamer op 28 mei hebben beide staatssecretarissen aangegeven dat zij proactief inzetten op een ontwikkeling naar een meer milieuvriendelijke land- en tuinbouw. Tegelijkertijd geven zij aan dat zij geen maatregelen willen nemen of middelen zoals glyfosaat en neonicotinoïden willen verbieden wanneer er geen duidelijke wetenschappelijke basis is voor de besluitvorming. 'Een vermoeden van schadelijkheid is niet voldoende om een middel te verbieden, zo'n besluit moet niet worden genomen op politieke gronden maar op basis van harde feiten', aldus Dijksma.

De NAV steunt de ontwikkeling richting 'groenere' gewasbescherming die de beide staatssecretarissen voorstaan en onderschrijft tegelijkertijd het standpunt dat besluiten, die vergaande gevolgen hebben

voor de boeren, pas worden genomen als er duidelijke, feitelijke redenen voor zijn.

NAV

Excursie Korte ketens op 10 juni

Er zijn nog plaatsen bij de excursie op 10 juni over directe verkoop van producten aan consumenten. Voor boeren en consumenten! Zie voor details www.nav.nl.

NAV

Volg de NAV nu ook op Facebook!

De NAV heeft sinds kort haar eigen Facebookpagina: <https://www.facebook.com/Nederlandse.Akkerbouw.Vakbond>. Deze pagina wordt gebruikt voor korte berichten, updates en foto's. U kunt ons volgen door ons te ' liken ' op Facebook en de pagina te delen.

NAV

BO Akkerbouw: voor de akkerbouw van morgen

Tekst: overgenomen vanuit de Brancheorganisatie Akkerbouw

Sinds eind februari 2015 is de erkenning van Brancheorganisatie Akkerbouw (BO Akkerbouw) een feit. Belangrijkste taak van deze brancheorganisatie: het verbinden van de akkerbouwketens in Nederland. Voorzitter Bram Bierens en directeur Matthé Elema van BO Akkerbouw vertellen over de toegevoegde waarde en de doelen van de brancheorganisatie.

BO Akkerbouw. Wat is dat voor een organisatie? Is het niet gewoon de nieuwe naam van het Productschap Akkerbouw? Bram Bierens legt uit: 'BO Akkerbouw is geen één op één kopie van het Productschap. Er zijn wel verschillende taken van het Productschap ondergebracht bij de brancheorganisatie, waardoor een link naar het Productschap snel gemaakt is.'

Elema vult hem aan: 'Na het wegvallen van de Productschappen bleek er binnen de verschillende akkerbouwsectoren behoefte te bestaan aan een organisatie die de akkerbouwketens met elkaar verbindt. BO Akkerbouw zorgt voor die verbinding. De Brancheorganisatie werkt voor de akkerbouw van morgen. We bieden een platform aan de ketenpartijen in de Nederlandse akkerbouw, organiseren en coördineren gezamenlijke activiteiten zoals onderzoek en innovatie, en treden zo nodig op als belangenbehartiger van de totale sector.'

BO Akkerbouw is een initiatief van ketenpartijen in de Nederlandse akkerbouw. Matthé Elema: 'Dat is eigenlijk best bijzonder; ketenpartijen die samen een brancheorganisatie oprichten. Die oprichting is mede tot stand gekomen door het besef dat de Nederlandse akkerbouw meer bereikt met samenwerking. Naast de vooral zakelijke relaties in de ketens, werkt de Nederlandse akkerbouw ook in breder verband samen. Om doelen te bereiken die individuele ondernemers niet of minder

Leden BO Akkerbouw

De dragende organisaties van BO Akkerbouw zijn: LTO-Nederland, Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO), Vereniging voor de Aardappelverwerkende Industrie (Vavi), Koninklijke Vereniging Het Comité van Graanhandelaren, Plantum NL, Cosun, AVEBE, Agrifirm Plant en CZAV. Bij deze organisaties zijn een groot aantal ondernemers aangesloten die zich met de teelt, handel en verwerking van akkerbouwproducten bezighouden.

goed kunnen bereiken. Naast sterke bedrijven en goed werkende ondernemersorganisaties voor telers, handelaren en verwerkende bedrijven was er behoefte aan een platform voor keten- en gewasoverschrijdende zaken. Daarom is BO Akkerbouw opgericht.'

Maar wat kunnen we verwachten van de organisatie? 'De activiteiten van de BO Akkerbouw leveren beleid en kennis op, die duurzame bedrijfsontwikkeling in de Nederlandse akkerbouw mogelijk maken', vertelt Bierens. 'Het gaat bijvoorbeeld om oplossingen voor collectieve vraagstukken op de terreinen bodem, gewas, energie, kringlopen, management, economie en data. Deze vraagstukken zijn een prominent bestanddeel van de inmiddels gepubliceerde onderzoeksvisie van de BO Akkerbouw. Door dit zogenoemde pre-competitieve onderzoek gezamenlijk te financieren, kan de Nederlandse akkerbouw zijn sterke positie behouden en uitbouwen.'

Daarnaast maakt BO Akkerbouw het verder mogelijk activiteiten te organiseren, die beter op sectorniveau kunnen worden beheerd, dan op het niveau van een individuele brancheorganisatie of een individueel bedrijf. Het gaat dan om akkerbouwbrede activiteiten om een effectief middelenpakket voor grote en kleine teelten te borgen en aan bijvoorbeeld het beheer van het voedsel- en voedselveiligheids-certificaat akkerbouw. Bierens: 'Daarnaast werken we hard aan het zenden van signalen richting de samenleving en de politiek en aan een positief imago van het ondernemen en werken in de Nederlandse akkerbouw. Kortom, BO Akkerbouw houdt zich bezig met alle activiteiten in het belang van de akkerbouw als geheel, waarbij de sector zelf aan het roer staat.'

De komende maanden zal BO Akkerbouw haar activiteiten verder uitbreiden. In korte tijd heeft de brancheorganisatie een breed draagvlak weten te creëren. Bijna alle belangrijke stakeholders zijn lid van de BO Akkerbouw. 'Een groot succes', aldus Elema. 'We werken nog aan het verkrijgen van een verbindend verklaring door het Ministerie van Economische Zaken. Dat is het laatste puntje op de i. Deze verbindend verklaring zorgt ervoor dat alle belanghebbende ondernemers meebetalen en er geen 'free riders' zijn. Op deze manier leggen we een stevige basis om de komende jaren gezamenlijk te blijven investeren in een keten- en gewasoverstijgend onderzoek- en innovatieprogramma. En kunnen we samen als ketens aanpakken wat we individueel niet kunnen.' **NAV**

Teun de Jong, NAV over BO Akkerbouw

'Met het verdwijnen van de Productschappen vonden wij het belangrijk dat er toch een platform zou komen waar we als akkerbouwsector met elkaar om tafel zouden komen te zitten. En dan heb ik het niet alleen over collega's als het NAJK of LTO, maar ook met alle vervolgschakels in de economische kolom. Een platform waar alle lijntjes in de ketens samengeknoopt worden. Wij waren tegen de opheffing van de Productschappen en we hebben gezocht naar een organisatie die de gaten weer wat op kan vullen. En we denken dat BO Akkerbouw dat doet.'

De bijeenkomsten van BO Akkerbouw moeten geen koffiedrinkbijeenkomst worden. Het moet een plek zijn waar alle sectoren vertegenwoordigd zijn en een stem hebben. Wij denken dat BO Akkerbouw zaken moet oppakken die gewas- en sectoroverstijgend zijn. En dan vooral projecten die in het teken staan van innovatie en onderzoek.

Om innovatie en onderzoek goed in te vullen is het belangrijk dat er een verbindend verklaring komt. Zodat elke schakel in de kolom een steentje bijdraagt. Natuurlijk kunnen de verschillende ketenpartijen ook onderzoek uitvoeren, en dat moeten ze ook zeker doen binnen hun eigen vakgebied. We kunnen echter niet van individuele boeren verwachten onderzoek op te starten. Maar sector- en bedrijfsoverstijgende zaken als plantgezondheid, bodem en water moeten collectief onderzocht worden. Het onderzoek dat BO Akkerbouw gaat initiëren moet een hoger doel dienen. Maar wel zonder free riders! Iedereen moet meebetalen, zodat ook iedereen kan meeprofiteren.

Nederland is een vooraanstaand akkerbouwland. Deze positie willen we niet alleen behouden, maar ook uitbreiden. Zonder onderzoek kunnen we onze vooraanstaande positie niet handhaven. We kunnen een nog hogere kwaliteit van producten bereiken, hogere opbrengsten realiseren, nieuwe technieken toepassen en hoger arbeidsrendement behalen. Maar dan moeten we wel blijven innoveren.

Het is van belang dat BO Akkerbouw elke keer haar toegevoegde waarde laat zien. Als ze daar niet in slagen, hebben ze geen bestaansrecht. Het is mede aan ons, de leden, om duidelijk te maken waar BO Akkerbouw voor staat en hoe de organisatie van waarde kan zijn voor onze leden.'

Nieuws over VVAK

Het Voedsel- en Voederveiligheidscertificaat Akkerbouw (VVAK) en de onderliggende gewasmodules worden beheerd door het Akkerbouw Certificeringsoverleg, gefaciliteerd door de Brancheorganisatie (BO) Akkerbouw. Het beheer van het VVAK werd voorheen gefinancierd vanuit de teelt-heffing van Productschap Akkerbouw. Vanaf nu vindt de financiering plaats door een opslag op de nota van de Controlerende Instelling (CI) van € 2,50 per VVAK-gewasmodule en de gewascertificaten per jaar. Deze 'afdracht Akkerbouw Certificeringsoverleg' zal apart op de nota van de CI

worden gespecificeerd en door de CI aan de BO Akkerbouw worden afgedragen. Een teler met consumptieaardappelen, granen en suikerbieten betaalt dus € 7,50 extra. Het gewascertificaat voor Granen, Zaden en Peulvruchten (VV-GZP) is per ingang van seizoen 2015-2016 onderdeel van het VVAK. Uw huidige VV-GZP certificaat blijft geldig tot de vervaldatum op het certificaat.

Het handboek en de telershandleiding VVAK 2015 zijn te vinden op www.bo-akkerbouw.nl, onder 'certificering'. NAV

Wacht niet met de Gecombineerde Opgave!

RVO heeft aangegeven dat een groot aantal boeren de Gecombineerde Opgave nog niet heeft gedaan. Men vreest dat vlak voor de deadline van 15 juni het systeem overbezet raakt. Wanneer u de opgave

nog niet heeft gedaan, wacht dan niet tot vlak voor 15 juni, want dan is er een kans dat het niet op tijd lukt. De rustigste tijden zijn tot nu toe in het weekend. NAV

En wat deed de NAV nog meer in mei?

- De NAV heeft samen met de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) een zienswijze ingediend tegen het voornemen van een kentekenverplichting, wegenbelasting en verplichte APK voor landbouwvoertuigen.
- De NAV heeft er bij de politie in Noord Nederland op aangedrongen om hoge prioriteit te geven aan de oplossing van de inbraken bij veel akkerbouwers waarbij gewasbeschermingsmiddelen zijn gestolen.
- De NAV heeft in het vakbondenoverleg gepleit voor het onderzoeken van de mogelijkheid om de overheid voor alle kosten van asbestsanering verantwoordelijk te stellen, aangezien bij het afgeven van de bouwvergunningen de schadelijkheid van asbest al bekend was. De andere vakbonden zijn zich hierop aan het beraden.
- In opdracht van de NAV zoekt een groepje studenten van de Wageningen Universiteit naar nieuwe toepassingsmogelijkheden van soja en lupine in voedingsmiddelen. De NAV verwacht dat hiermee de markt wordt vergroot, de teelt van deze gewassen meer rendabel wordt en de interesse in veredelen voor de Noordwest Europese regio zal toenemen.

- De NAV heeft haar zienswijze gegeven op de wenselijkheid om het loofdodingsmiddel/herbicide glufosinaat-ammonium te behouden voor de aardappelteelt.
- De NAV heeft de Tweede Kamerleden Geurts (CDA) en Schouw (D66) gevraagd om na te gaan in hoeverre het Ministerie van EZ hun met brede steun aangenomen motie aan het uitvoeren is om de huidige werkwijze van de keuringsdiensten (o.a. NAK) onveranderd te laten voortbestaan.
- De NAV heeft haar steun uitgesproken voor de oprichting van de Potato Academy.
- Voorzitter Teun de Jong heeft bij BNR Nieuwsradio een interview gegeven over de straffen op overtredingen van de teeltverordeningen. U kunt het interview vinden via de link op www.nav.nl.
- De NAV heeft een gesprek gehad bij RVO om onduidelijkheden op te helderen. Er is afgesproken dat er voortaan jaarlijks een gesprek zal plaatsvinden en tussentijds per mail regelmatig contact zal worden onderhouden over vragen en problemen. NAV

Voordelig kennismaken met de NAV!

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV? Word dan nu lid. Dat is nu heel aantrekkelijk: tot 1 januari 2016 betaalt u € 100,-. Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: tot 1 januari 2016 is de contributie slechts € 100,-. De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengstprijzen, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek. Lid worden kan via het inschrijfformulier. Dit kunt u vinden op www.nav.nl of pak de telefoon (0168 - 329 130).

Contactpersonen

Voorzitter
Teun de Jong
0518 - 400 081

Regio Noord
Ytzen Pieter van der Werff
06 - 20 40 42 66

Regio Noordoost
Berend Jansema
0599 - 326 308

Regio Flevoland
Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland
Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuid/Zuidwest
Kees van Dijk
0167 - 502 211

Nederlandse Akkerbouw Vakbond
Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek

tel : 0168 - 329 130
fax : 0168 - 328 735
e-mail : info@nav.nl
website : www.nav.nl
twitter : @NAV_AkkerBouwer

